

Aanwinsten

1 September 1953-1 Mei 1954

AFDELING SCHILDERIJEN

Nicolaas Pieneman, (1810-1860), Historische Scene. Door ruil verworven van het Leger Museum 'Generaal Hoefler' te Leiden.

AFDELING BEELDHOUWKUNST EN KUNSTNIJVERHEID

BEELDHOUWKUNST

St. Anna, lindenhout. Brabant, begin XVIIIe eeuw.

St. Anna en Maria, lindenhout, gepolychromeerd. Brabant, begin XVIIIe eeuw.

Madonna met Kind, lindenhout, wit beschilderd. Einde XVIIIe eeuw.

Vrouwefiguur van brons. Vlaams (?), omstreeks 1600.

Renaissance huistaar met albasten reliefs binnen gepolychromeerde houten omlijsting. Mechelen, omstreeks 1560. Bruikleen van de Heer Th. H. de Meester te Santa Margherita.

Vier en twintig damstenen. Augsburg 1540. Bruikleen van Mevr. C. van der Waals-Koenigs te Heemstede.

ZILVER

Gedreven zilveren beeldje, een bisschop voorstellend. Rijnland (?), ca. 1500.

Gouden plaquette-penning door Johannes Lutma, geslagen ter herinnering aan de Vrede van Munster, vermoedelijk 1648.

Een gedreven zilveren vaasvormige koffiekannet met drie kranen. Merken: Leeuwarden, jaarletter O (1729), Friese keur, meesterteken AA voor Andele Andeles.

Een achzijdige pyxis van zilver met graveerwerk en inscriptie. Nederlands 1495. Bruikleen van de Regenten van het R.K. Maagdenhuis te Amsterdam.

Een zilveren monstrans met vruchtrossen en cherubs in drijfwerk. Nederlands, omstreeks 1600. Bruikleen van de Regenten van de Oud-Katholieke Gemeente St. Anna en Maria te Haarlem.

Pasteipot van zilver, gedeeltelijk verguld. Hamburg, 2e helft XVIIe eeuw.
Bruikleen van Ir. F. C. C. Baron van Tuyll van Serooskerken.

CERAMIEK

Terrine met deksel en onderschotel. Oud-Loosdrechts porselein, 1774-1782.

GLAS

Fles van paars glas, gegraveerd door Willem van Heemskerck te Leiden, 1686.

MEUBELEN

Eikenhouten kastje, begin XVIe eeuw. Afkomstig uit Purmerend.

Tafel met bloemenmarketerie versierd. Noord-Nederlands, omstreeks 1700.

Bureau versierd met marketerie. Nederlands, 2e helft XVIIIe eeuw.

Kabinet met bloemenmarketerie versierd. Noord-Nederlands, omstreeks 1700.

Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop.

Twee beschilderde haardpoppen. Einde 17e eeuw. Bruikleen van de Heer B. H. Mutsaers te Utrecht.

TEXTIEL

Wandbespanning van goudgeel damast, afkomstig uit het pand Voorstraat 140 te Dordrecht. Frans (?), 1e helft XVIIIe eeuw.

Wandtapijt uit het atelier van Frans Spiering, voorstellende Niobe voor het Altaar van Latona. Delft 1610. (Uitvoering beschreven op pag. 65). Geschenk van Van Leer's Vatenfabrieken N.V.

Servet met de voorstelling van de Verloren Zoon. Linnen damast. Vermoedelijk Kortrijk, omstreeks 1600. Geschenk van Mevr. B. Westendorp-Osieck.

Tafellaken met voorstelling van Londen en de Theems. Linnen damast. Haarlem of Kortrijk, 4e kwart XVIIe eeuw. Geschenk van Mevr. B. Westendorp-Osieck.

Oosters tapijt z.g. Ster-Ushak. Klein-Azië, Ushak, omstreeks 1600. Geschenk van de Commissie voor Fotoverkoop.

Fragment van een vazenkleed. Midden of Oost-Perzië, omstreeks 1600. Bruikleen van de Vereniging voor Oosterse Tapijt-kunde.

Vazenkleed, Midden of Zuid-Perzië, XVIe eeuw. Bruikleen van Mevr. C. van der Waals-Koenigs te Heemstede.

Vijf fragmenten kant. Italiaans, einde XVIe en begin XVIIIe eeuw. Geschenk van de Vereniging 'Het Kantsalet'.

NEDERLANDS MUSEUM
VOOR GESCHIEDENIS

Ontvangst van Nederlandse Gezanten op Ceylon, door J. B. Weenix, omstreeks 1650.

Portretten van Karel I en Cromwell, beide omgeven door talrijke in bruin geschilderde allegorieën. Twee kleine panelen door een Noord-Nederlands (waarschijnlijk Amsterdams) schilder, omstreeks 1650.

Borstbeeldje van Wilhelmina van Pruisen, echtgenote van Koning Willem I. Fürstenberg-porselein, 1799.

Portret van de Oud-Gouverneur-Generaal Jhr. Mr. A. W. L. Tjarda van Starkenborgh-Stachouwer door J. Bruyn, 1953.

Geschenk van Z. Exc. de Minister van Overzeese Rijksdelen.

Twee afdrukken in rode was van het door Prof. L. O. Wenckebach vervaardigde Grootzegel van H. M. Koningin Juliana. Geschenk van Z. Exc. de Minister van Justitie.

Portret van de Ambassadeur A. R. baron Falck. Litho in empire lijst door Charles Bagniet, 1842. Geschenk van Mevrouw C. H. C. Prisse-baronesse Schimmelpenninck van der Oye, Amsterdam.

Gezicht op Vlissingen door H. C. Vroom. Bruikleen.

RIJKSPRENTENKABINET

TEKENINGEN

Roeland Saverij, Waterval in een berglandschap; met kleur gewassen pentekening.

Jacob Jordaeus, Borstbeeld van een evangelist.

Jan Worst, Tibergezicht, 1655.

J. van der Does, Herder en kudde.

Caspar van Wittel, Italiaans landschap.

Dirk Langendijke, De slag bij de Pyramiden; aquarel.

W. Maris, Portret ener oude dame.

Dom. Ghirlandajo, Knielende monnik, knielende S. Franciscus. Uit coll. J. Thane, B. West, W. Esdaile. *Florence*, omstreeks 1500, Een aantal schetsen met decoratieve ontwerpen. Een afbeelding van Donatello's Marzocco. Een tekening voor een klimmende leeuw als standaardhouder.

Fra Bartolommeo, Staande evangelist Marcus. Studie voor den 'Salvator Mundi', in 1516 voor Salvadore Billi geschilderd. Uit coll. Lord Spencer, W. Esdaile en H. Reitlinger.

Leonardi da Vinci (toegeschreven aan), Oorlogswagen. Geschenk van den Heer H. Calmann.

Lorenzo Costa, Studie voor de kop van een heilige.

Dom. Beccafumi, Drie olieverfschetsen.

Gir. Muziano, Groot landschap; met de pen. Uit coll. Lord Northwick.

Gir. Romanino, (omgeving van), Staande lansknecht. Uit verz. J. P. Heseltine, H. Oppenheimer en H. Reitlinger.

Jac. Tintoretto, Studies naar Michelangelo's Giuliano dei Medici; zwart en wit krijt.

Ann. Caracci, Studie voor een Caritas Romana; rood krijt.

Fr. Guercino, Studie voor een liggend kind; rood krijt.

Claude Lorrain, Gezicht op een bergmeer van een beboste oever af; gewassen pentekening. Uit coll. J. Richardson Sr. en E. Bouverie. Aangekocht met steun van de Vereniging Rembrandt.

A. Watteau, Dame aan een kaptafel, waarachter een geestelijke staat. (Rosalba Carriera?); tekening in zwart en rood krijt.

H. Gudin, Gezicht te Amsterdam (de Ronde Lutherse Kerk).

Albrecht Dürer (toegeschreven aan), Studie voor de handen van den Kardinaal in het Rozenkransfeest. Uit coll. Earl of Northington, Sir Andrew Fontaine, Alex Bentley Haig, V. Koch en H. C. Valkema Blouw.

PRENTEN

F. Bartolozzi, Lady Smith (kleurendruk en een vroege staat hiervan).

—, Jane, Countess of Harrington (kleurendruk en een vroege staat hiervan).

Barthel Beham, Portret van Karel V, gravure (B. 60).

R. Bresdin, Un intérieur, ets (Bouvenne 1).

—, Planche à cinq sujets, ets (Bouvenne 5).

—, L'Apparition, ets (Bouvenne 10).

—, Paysage avec un moine, ets (Bouvenne 15).

—, L'Armée romaine, ets (Bouvenne 25, 2e staat).

—, Sainte Famille près d'un cascade, litho (Bouvenne 53).

—, Etude d'arbre, ets (Neumann 65).

—, Petit intérieur de ferme, ets (Neumann 71).

—, Vieillard assis près d'une cheminée, ets (Neumann, 72).

—, Repos sur la Fuite en Egypte, ets (Neumann 94).

—, Idem, ets (2e staat).

—, Les baigneuses, ets (Neumann 100).

—, La Vue d'une ville avec les chaumières, ets (Neumann 106A).

—, Le Cavalier arabe, ets (Neumann 110).

—, Vue d'une ville, ets (Neumann 96).

N.B. De Amsterdamsche Prentkring verleende steun bij de aankoop van prenten van R. Bresdin.

A. Canale, De gevangenis te Venetië, ets (onbeschr. eerste staat).

Dürer-School, De Naam van Maria omgeven door de symbolen der Evangelisten, houtsnede (niet beschr.).

Francisco Goya, No hay quien nos desate; 75ste blad van de Caprichos. Proefdruk vóór de tekst, aquatint. (D. 112).

—, Unos a otros, 77ste blad van de Caprichos. Proefdruk vóór de tekst, aquatint (D. 114).

Aangekocht met steun van de Vereniging Rembrandt, evenals D. 112.

—, Isabella de Bourbon, naar Velasquez, ets (D. 9 III).

—, Philips III, naar Velasquez, ets (D. 6 III).

W. Hollar, Several ways of Hunting, Hawking and Fishing according to the English manner, naar Francis Barlow, ets (P. 2028-2040).

Käthe Kollwitz, Blad uit de serie 'Der Tod' (Litho).
H. S. Lautensack, Landschap met slot op een berg, ets (B. 37).
 —, Landschap met kleine stad en houten brug, ets (B. 41, eerste staat).
Ottavio Leoni, Kardinaal Ludovisi, gravure (B. 40).
 —, Paus Urbanus VIII, gravure (B. 40).
Israël van Meckenem, De zegenende Heiland, gravure (B. 141).
Cb. Meryon, Casimir le Comte, ets (D. 77 II).
J. F. Millet, La Veillée, ets (D. 14 II).
 —, La gardeuse d'œies, droge naald (D. 16).
Adriaen van Ostade, De spinnende vrouw voor de deur, ets (B. 31, eerste staat).

—, De betaling van het gelag, ets (B. 42, derde staat; unicum).
J. Pennell, Puerta Visadra, Toledo, ets.
 —, St. Paul's Pavement, London, ets.
Marc Antonio Raimondo, Venus, die zich de voeten droogt, gravure (B. 279). Uit verz. Sir. P. Lely.
Rembrandt, Abraham vergast de engelen, ets (B. 29, druk met veel braam).
C. H. Shannon, Portret van Van Wisselingh, litho.
J. Teyler, Drie kraanvogels, kleurendruk.
J. Mc. Neil Whistler, La rétameuse, ets (K. 14 II).
 —, Seymour standing, ets (K. 31 II).
 —, The lime burner, ets (K. 46 II).
 —, The Adam and Eve, ets (K. 175 II).

Summaries

PICTURES BY JAN SCOREL, PAINTED IN HAARLEM (1527-1529), BY J. BRUYN HZN

During and after his stay in Haarlem (1527-1529) Jan van Scorel painted a great number of pictures, many of which were for the 'Commanderij van Sint Jan' of that town. One of them is the Mary Magdalen, now in the Rijksmuseum (Fig. 1). This painting was, probably as early as in the 16th cent., enlarged by the addition of a strip at the top; an old copy shows the original appearance of the picture (Fig. 2). In 1805 it came to the National Museum, then still at the Hague, because the town of Haarlem had then bought its townhall back from the state, in exchange for this and four other pictures. Another commission, which Scorel certainly received in Haarlem, was that of a 'Fall of Man', now in the possession of the Marquess of Salisbury at Hatfield House (Fig. 3). As appears from the arms and initials on the frame, the work was painted for the Alkmaar couple van Sonneveld-Palinc. At the end of the XVIIth cent. it was still in the possession of their descendants. From the family van Foreest, closely connected with these Alkmaar families, comes the portrait of a man, aged 46, of unknown identity (Fig. 4), acquired by the Rijksmuseum in 1953 and dated 1529.

A LONG-CASE CLOCK BY STEVEN HUYGENS, BY ENRICO MORPURGO

In this article the author publishes a long-case clock in a walnut case of about 1690. The dial bears the signature 'Huygens Amsterdam', which must be that of Steven Huygens, one of the best known Amsterdam clockmakers of the period.

The author discusses the relationship between Dutch and English clockmakers and stresses the beauty and the quality of the acquired specimen. He adds a detailed description of the works.

A TAPESTRY BY FRANS SPIERING, GIVEN BY VAN LEER'S VATENFABRIEKEN N.V., AMSTERDAM

The Museum mentions with gratitude the magnificent gift of a rare tapestry by the well known Frans Spiering, who left Antwerp for Delft in 1591 to found a tapestry workshop, which proved to be the most important that ever existed in the Northern Netherlands. The tapestry, one of the Diana series, shows Niobe at the altar of Latona. It is fully signed by Spiering, bears the Delft mark and the date 1610. The Diana series is regarded as one of the finest made by Spiering.

IN MEMORIAM DR E. HELDRING

The Director General commemorates the death of Dr. E. Heldring who bequeathed to the Museum a still life attributed to Velazquez and the Portrait of a Philosopher by Ribera. Dr. Heldring's activities as president of various societies providing funds for the purchase of works of art are remembered with appreciation and gratitude.

ETCHINGS OF ODILON REDON, BY K. G. BOON

As early as 1892 Redon's work was known in Holland; this is evident from the exhibition held in that year in the 'Kunstkring' in the Hague, where his work, brought together entirely from Dutch collectors, mostly from artists, could be seen. The appreciation of his art is apparent from the introduction to the catalogue by Jan Veth. From this the reader is sometimes apt to receive more impression of Veth's contemporaries, for instance Toorop, than of Redon. The modern aspects of Redon's work escaped him.

How far ahead of his time the artist was, is demonstrated here by two examples of his rare etched work. These are two states apparently unknown to Mellerio, of which one, *Vision de Rêve*, calls Ensor to mind and the other, *Mauvaise Gloire*, Picasso.

31099 - '54 (3655)

Lodewijk v. d. Helst, detailportret Stellingwerf

Bulletin

VAN HET RIJKSMUSEUM

Tweede Jaargang - 1954 - Nummer 4